

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

68.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 28-го Августа — 1836 — Wilno. Piątek. 28-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

В И Л Ъ Н А.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Влостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ Князь Долгоруковъ, ночью съ 25-го на 26-е ч. с. м. изволилъ отправиться въ Ковно.

Санктпетербургъ, 20-го Августа.

Высочайшею Грамотою, 1-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Благовѣрнаго Великаго Князя Александра Невскаго, Генераль отъ Инфантеріи, Командиръ Отдѣльнаго Гренадерскаго Корпуса, Набоковъ.

— Высочайшею Грамотою, 5-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена, Св. Станислава второй степени, Генераль-Маіоръ Корпуса Инженеровъ Путей Сообщенія, Сакеръ.

— Высочайшею Грамотою, 23-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Анны 1-й степени Императорскою Короною украшеннаго, Королевско-Саксонскій Военный Министръ, Генераль-Лейтенантъ Цешвицъ.

— Высочайшимъ Указомъ 31 Іюля Всемилостивѣйше пожалованы: Членъ Совета Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Будковъ въ Тайные Совѣтники; Статскіе Совѣтники: Вице-Директоръ Хозяйственнаго Департамента Клеменко, состоящій при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ Холтузовъ, Членъ и Ученый Секретарь Медицинскаго Совѣта, Академикъ и Профессоръ С. Петербургской Медико-Хирургической Академіи Нелюбинъ, въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники.

— Симбирскому Гражданскому Губернатору Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Жиркевицу, Высочайше повелѣно быть Витебскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ.

— Военному Министру, Генераль-Адъютанту Графу Чернышеву, возвратившемуся изъ Всемилостивѣйше дозволеннаго ему отпуска, Высочайшимъ указомъ Іюля 30 числа, повелѣно вступить по прежнему въ управленіе Военнымъ Министерствомъ.

— Состоящему въ должности Секретаря 2-го Отдѣленія 6-го Департамента Правительствующаго Сената, Коллежскому Ассессору Ивановскому, Всемилостивѣйше повелѣно быть въ должности Оберъ-Секретаря того же Отдѣленія.

— Въ исполненіе Высочайшаго повелѣнія, послѣдовавшаго на представленіе Г. Министра Юстиціи о необходимости увеличить оклады жалованья Повытчиковъ Правительствующаго Сената, съ переименованіемъ ихъ по примѣру Герольдін, въ Старшіе и Младшіе Помощники Секретарей, оиъ Г. Министръ Юстиціи входилъ съ представленіемъ по сему предмету въ Комитетъ Гг. Министровъ. Его Императорское Величество, по положенію Комитета, 21 минувшаго Іюля Высочайше повелѣтъ соизволилъ: 1-е) Повытчиковъ Правительствующаго Сената переименовать въ Старшіе и Младшіе Помощники Секретарей, и размѣненіе ихъ въ сіи званія предоставить Министру Юстиціи согласно установленному порядку. 2-е)

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę Dothorukow, wnoocy z dnia 25 na 26 t. m, wyjechał do Kowna.

Санкт-Петербургъ, 20-го Sierpnia.

Przez Najwyższy Dyplomata, 1-go Sierpnia, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu Sw. Prawowiernego Wielkiego Xiążęcia Alexandra Newskiego, Jenerał Piechoty, Dowódzca Oddzielnego Korpusu Grenadyerów, Nabokow.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 5-go Sierpnia, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Cesarzkiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława drugiego stopnia, Jenerał-Major Korpusu Inżynierów Dróg Kommunikacyi, Saker.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 23-go Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu Sw. Anny 1-go stopnia Cesarzką Koroną ozdobionego, Królewsko-Saski Minister Woyny, Jenerał-Porucznik Cesarzawic.

— Przez Najwyższy Ukaz 31-go Lipca, Nayłaskawiey mianowani: Członek Rady Ministryum Spraw Wewnętrznych, Rzeczywisty Radzca Stanu Budkow, Radzca Taynym; Radzcy Stanu: Vice Dyrektor Gospodarczego Departamentu Klemeńko, zostający przy Ministryum Spraw Wewnętrznych Chomutow, Członek i Uczony Sekretarz Rady Medycznej, Akademik i Professor St. Petersburgskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii Nielubin, Rzeczywistymi Radzcami Stanu.

— Simbirskiemu Cywilnemu Gubernatorowi Rzeczywitemu Radzcy Stanu Żyrkiewiczowi, Najwyższ rozkazano bydź Witebskim Cywilnym Gubernatorem.

— Ministrowi Woyny, Jenerał-Adjutantowi Hrabie-mu Czerniszewu, który powrócił z Nayłaskawiey dozwolonego mu arlopu, przez Najwyższy Ukaz dnia 30-go Lipca, rozkazano przyjąć po dawnemu zarząd Ministryum Woyskowego.

— Zostającemu w obowiązku Sekretarza 2-go Oddziału 6-go Departamentu Rządzącego Senatu, Kollegialnemu Assessorowi Iwanowskiemu Nayłaskawiey rozkazano bydź w obowiązku Ober-Sekretarza tegoż Oddziału.

— Na wypełnienie Najwyższego rozkazu, nastąlego na przedstawienie P. Ministra Sprawiedliwości o konieczności powiększyć wyznaczenie płacy Powytczyków Rządzącego Senatu, z przemianowaniem ich na wzór Heroldyi, na starszych i młodszych pomocników Sekretarzy, P. Minister Sprawiedliwości czynił przedstawienie w tej rzeczy do Komitetu PP. Ministrów. Cesarz Jego Mość, po nastątem postanowieniu Komitetu 21-go zeszłego Lipca, Najwyższ Rozkazać raczył: 1-ód) Powytczyków Rządzącego Senatu mianować Starszemi i Młodsziemi Pomocnikami Sekretarzy, i rozmieszczanie ich w tém nazwaniu polecieć Ministrowi Sprawiedliwości zgodanie z ustanowionymi porządkiem. 2-e) Wyliezoną w etacie dodatkową sumę na płacę pomienie-

Исчисленную по штату добавочную сумму на жалование означеннымъ Помощникамъ Секретарей отнести на счетъ суммъ, по нормальной росписи на ведомство Министерства Юстиціи ассигнуемыхъ; и 3-е) штатъ сей привести въ исполненіе съ 1-го Сентября 1836 года и действовать оному временно до пересмотра Государственнымъ Совѣтомъ общихъ штатовъ Правительствующаго Сената. *Примѣчаніе.* Помощники Секретарей Правительствующаго Сената платятся: Старшіе въ 9, Младшіе въ 10 классъ должностей; по росписанію о мундирахъ Старшіе и Младшіе въ 9-мъ разрядъ и по росписанію пенсійныхъ окладовъ Старшіе въ 8, Младшіе въ 9 разрядъ.

— Инспекторъ Резервной Пѣхоты довелъ до свѣдѣнія, что Казанское купечество, по случаю назначеннаго Высочайшаго смотра въ г. Казани безсрочно отпускныхъ нижнихъ чиновъ, устроило для помѣщенія ихъ балаганы съ кухней, снабженною всѣми потребностями, и сверхъ того, на улучшеніе пищи, пожертвовало девять тысячъ рублей ассигнаціями. Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему о семъ докладу, Высочайше повелѣть соизволилъ: Казанскому купечеству, за таковое его усердіе, объявить Монаршее благоволеніе, чрезъ Казанскаго Военнаго Губернатора. (С. II.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ предложеніе Министра Юстиціи, Господина Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что Управляющій дѣлами Комитета Г. Министровъ, отъ 7-го Іюля сообщилъ ему Г-ну Министру, что Комитетъ по разсмотрѣнію, въ засѣданіи 25 минувшаго Іюня, представленія Г. Главнначальствующаго надъ Почтовымъ Департаментомъ, о разрѣшеніи производства денежныхъ наградъ состоящимъ въ Почтовомъ ведомствѣ отставнымъ Военнымъ Офицерамъ безъ переименованія въ гражданскій чинъ, въ замѣнъ слѣдующихъ имъ втораго, третьяго и дальнѣйшихъ чиновъ, разсуждая, что Свода Уставовъ о службѣ Гражданской статьей 349, предоставлено уже Офицерамъ, опредѣленнымъ въ гражданскую службу съ сохраненіемъ военныхъ чиновъ, право просить вмѣсто производства въ чины гражданскіе другаго вознагражденія и что по положеніямъ Комитета, допущена въ подобныхъ случаяхъ выдача годовыхъ окладовъ содержація за выслугу законнаго срока для производства не только въ первый, но и по полученіи уже такого вознагражденія, во второй за тѣмъ чинъ; указомъ же, даннымъ Комитету Министровъ 6 Мая 1831 года, Министры и Главнначальствующіе отдѣльными частями уполномочены разрѣшать такого рода выдачи сами по сношенію съ Министромъ Финансовъ, полагая: предоставить имъ опредѣлять упомянутымъ отставнымъ Военнымъ Офицерамъ, состоящимъ въ гражданской службѣ, на точномъ основаніи означенныхъ выше постановленій выдачи годовыхъ окладовъ содержанія, вмѣсто постепеннаго производства въ гражданскіе чины, каждый разъ, когда они выслушаютъ установленные для того въ положеніи 25 Іюня 1834 года общіе сроки, наблюдая только, чтобы такой чиновникъ, по классу занимаемой имъ должности, могъ дѣйствительно быть произведенъ въ тотъ чинъ, за который выдается ему вознагражденіе. Государь Императоръ положеніе Комитета Высочайше утвердить соизволилъ.

— Государь Императоръ въ 20 день Іюня сего года соизволилъ Высочайше утвердить положеніе Военнаго Совѣта: 1) Чтобы Коммиссаріатскій Департаментъ, прежде назначенія производства воинскими чинами, занимающимъ вмѣстѣ и военныя и гражданскія должности, содержанія отъ военнаго ведомства, собиравъ свѣдѣніе: не получаютъ ли они, по занимаемымъ мѣстамъ, каковаго либо денежнаго довольствія отъ гражданскаго ведомства, равномерно вмѣнить въ обязанность гражданскаго Начальства, чтобы и оно со своей стороны, при довольствіи таковыхъ воинскихъ чиновниковъ, спрашивало мѣстныхъ Коммиссаріатскія Коммиссіи, не получаютъ ли они по военному ведомству какихъ денежныхъ выдѣлъ; 2) Какъ Высочайше конфирмованнымъ 5 Августа 1808 года докладомъ бывшаго Военнаго Министра постановлено: всякое излишнее требованіе полками вещей взыскивать съ Шефовъ, полковыхъ и прочихъ Командировъ вдвое противъ того, чего стоятъ излишніе отпущенныя вещи, то, примѣняясь къ сему, назначать двойное же взысканіе и съ тѣхъ воинскихъ чиновъ, кои излишніе будутъ требовать на себя какое-либо денежное содержаніе. (Сен. В.)

— Императорская Академія Художествъ, объявляя, къ свѣдѣнію Г. Членовъ ея, не состоящихъ при оной въ службѣ и художниковъ, что нынѣшняго года, въ Сентябрь мѣсяцъ, имѣетъ быть открытіе Академіи и публичная выставка въ ней художественнѣйшихъ произведеній, приглашаетъ Г. Членовъ Ака-

дѣмъ Помощникомъ Секретаря одиѣсь на рахунокъ суммъ, подлугъ normalnego rozpisania do wiedzy Ministerjum Sprawiedliwosci assygnowanych; i 3-e. etat ten przywieść do wypełnienia od 1-go Września 1836 r. ku i skuteczniać go czasowie, do przejrzenia przez Radę Państwa ogólnych etatów Rządzącego Senatu. *Uwaga.* Pomocnicy Sekretarzy Rządzącego Senatu liczą się: Starsi w 9, Młodszy w 10 klasie obowiązków; podług rozpisania o mundurach. Starsi i Młodszy w 9-m rządzie a podług rozpisania wyznaczeń pensyi, Starsi w 8-m, a Młodszy w 9-m rządzie.

— Inspektor Odwodowej Piechoty doniósł, iż Kazańskie Kupieckie zgromadzenie, z okoliczności naznaczonego Najwyższego przeglądu w m. Kazaniu, zostających na nieograniczonym urlopie ludzi rang niższych, zbudowało dla ich pomieszczenia szopę z kuchnią, opatrzoną we wszystkie potrzeby, i oprócz tego, na ulepszenie żywności, ofiarowało dziewięć tysięcy rubli assygnacyami. Cesarz Jego Mość, po nayspodanniejszym o tém przełożeniu, Najwyżey rozkazać raczył: Kazańskiemu Kupieckiemu zgromadzeniu, za taką jego gorliwość, oświadczyć Monarsze zadowolenie, przez Kazańskiego Wojennego Gubernatora. (P. P.)

— Rządzący Senat słuchali przełożenia Ministra Sprawiedliwosci, P. Radcy Taynego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, iż Zarządzający sprawami Komitetu PP. Ministrów, pod dnem 7-m tego Lipca, zakomunikował temuż Panu Ministrowi, że Komitet, po rozpatrzeniu na posiedzeniu 23 zeszłego Czerwca, przedstawienia P. Główno-Zarządzającego Poczтовымъ Департаментомъ, o rozstrzygnięciu dawania pieniężnych nagród zostającym w wiedzy pocztowej odstawnym wojskowym Oficerom bez przemiany rang cywilnych na wojskowe, w zamiar należnych im drugiej, trzeciej i dalszych rang, sądząc, iż przez artykuł 349 Połączenia Ustaw o służbie Cywilney, zostawiono już Oficerom, przeznaczonym do służby cywilney, z zachowaniem rang wojskowych, prawo proszenia zamiast podnoszenia do rang cywilnych o inne wynagrodzenia; i że, podług postanowień Komitetu, dozwolone jest w podobnych zdarzeniach, wydawanie rocznych wyznaczeń utrzymania, za wysługę prawnego terminu do podnoszenia, nie tylko do pierwszey, lecz i po otrzymaniu już takiej nagrody, do drugiej z kolei rangi; przez ukaz zaś, dany Komitetowi Ministrów 6-go Maja 1831 roku, Ministrowie i Główno-Zarządzający oddzielnymi częściami są upełnomocnieni rozstrzygać takiego rodzaju wypłaty samim. poskomunikowaniu się z Ministrem Skarbu mielieli: zostawić wyznaczać pomienionym odstawnym wojskowym oficerom, zostającym w służbie cywilney, na istotey osnowie wyrażonych wyżej postanowień wypłaty rocznych wyznaczeń utrzymania, zamiast stopniowego podnoszenia do rang cywilnych, każdy raz, kiedy wysłużą ustanowione do tego, w ustawie 25-go Lipca 1834 roku ogólne terminy, uważając tylko, ażeby taki urzędnik, podług klasy zajmowanego przezeń obowiązku, mógł być rzeczywiście podniesionym do tej rangi, za którą wydaje się mu nagroda. Cesarz Jego Mość postanowienie to Komitetu Najwyżey zatwierdzić raczył.

— Cesarz Jego Mość, w dniu 20-m Czerwca tego roku raczył Najwyżey zatwierdzić postanowienie Rady Wojskowej: 1) Ażeby Kommissoryatski Departament, przed naznaczeniem wydawania ludziom rang wojskowych, zajmujących razem i wojskowe i cywilne obowiązki, utrzymania od wiedzy wojskowej, zbierał wiadomości, czy nie otrzymują oni, z miysce zajmowanych jakiegokolwiek pieniężnego opatrzenia od wiedzy cywilney; również przepisac za obowiązek Cywilney Zwiernosci ażeby i ona ze swej strony, przy opłacie takowych wojskowych urzędników, zapytywała miyscowe Kommissoryatskie Kommissye, czy nie otrzymują oni od wiedzy wojskowej jakich pieniężnych wypłat. 2) Ponieważ przez Najwyżey zatwierdzone 5-go Sierpnia 1808 roku przełożenie byłego Ministra Woyny postanowiono: wszelkie nadpotrzebne żądania przez półki rzeczy, uzyskiwać z Szefów półkowych i innych dowódców w podwoynej wartości nad potrzebę wydanej rzeczy; przeto, stosując się do tego, naznaczać także podwoyne uzyskanie i z tych wojskowych urzędników, które nad potrzebę będą dla siebie żądały jakiegokolwiek pieniężnego utrzymania. (G. S.)

— Cesarska Akademia Kunsztów, obwieszczając, dla wiadomości swych członków, nie będących przy niej na służbie, i artystów, iż roku terażniejszego w miesiącu Wrześniu, ma być odkrycie Akademii i Publiczna w niej Wystawa dzieł sztuki, wzywa PP. Członków Akademii i Artystów, tak Rossyjskich, jako i zagranic-

деи и художниковъ, какъ Русскихъ, такъ и иностранныхъ, которые пожелаютъ показать произведенія свои публикѣ во время выставки, представить ихъ въ Академію заблаговременно, дабы въ разстановкѣ по заламъ, сообразно родамъ художествъ, величинѣ произведеній, потребности освѣщенія, и проч., можно было соблюсти необходимыя условія порядка и приличія. Срокъ для принятія художественныхъ произведеній на академическую выставку, опредѣляется съ 20-го текущаго Августа по 1-е Сентября. Приносить ихъ слѣдуетъ къ хранителю Академическаго Музея, Академику *Ухтомскому*, имѣющему жительство въ главномъ зданіи Академіи Художествъ. (С. II.)

Москва, 1-го Августа.

Наконецъ, по прошествіи болѣе вѣка, извлеченъ изъ ядръ земли нашъ священный колоколь, величайшій и прекраснѣйшій между всеми известнѣйшими колоколами въ цѣломъ свѣтѣ.

Сіе дѣйствіе совершилось 23-го Іюля, при многочисленномъ стеченіи народа, въ присутствіи Его Сіятельства, Г-на Главноуправляющаго Москвою, высшихъ чиновъ столицы, и Членовъ Кремлевской Дворцовой Конторы, подъ временнымъ начальствомъ которыхъ, Архитекторъ *Монферанъ* распоряжалъ работами. Трудно бы было избрать художника, который бы, по опытности и талантамъ своимъ въ механическомъ искусствѣ, успѣлъ болѣе Г-на *Монферана*, уже столь славнаго поднятіемъ знаменитой Александровской колонны и 48 колоннъ Исакиевскаго Собора: за то, полный успѣхъ былъ слѣдствіемъ ученыхъ соображеній нашего искуснаго художника.

Извѣстно, что этотъ колоколь, составляющій одну изъ замѣчательнѣйшихъ рѣдкостей нашей столицы, вылитъ 1733 г., по повелѣнію Императрицы АННЫ ІОАННОВНЫ, Русскимъ литейщикомъ, Михайломъ *Моторинымъ*; величиною въ 21 футъ, въ поперечникъ 23 фут., а вѣсомъ въ 12,000 пудовъ, или въ 492,000 фунтовъ.

Красота формы и барельефовъ нашего колокола, драгоцѣнность его металла, состоящаго изъ золота, серебра и мѣди, представляютъ не только достопримѣчательный памятникъ въ религіозномъ отношеніи, но и въ отношеніи къ высокой степени литейной совершенства, до котораго достигли Русскіе въ столь отдаленную эпоху.

Чтобы извлечь колоколь изъ глубины 30 футовъ, Г-нъ *Монферанъ* огналъ землю вокругъ колокола, и выкачавъ воду, осушивъ дно, устроилъ крепкую плотничью работу, надъ которою построилъ лѣса, вышиною въ 48 футовъ. На сихъ лѣсахъ, утвердились блоки для поднятія колокола.

Въ 5½ часовъ утра отбыло молебствіе объ успѣшномъ совершеніи сего дѣйствія; въ шесть часовъ, 600 человекъ солдатъ были поставлены у шпилей, и по данному Г-нъ *Монфераномъ* знаку — *нагинать*, машины приведены въ движеніе: почти тотчасъ же, мы увидѣли колоколь, покрытый вѣковою пылью, медленно выходящимъ изъ своей могилы, и занявшимъ своею огромною массою внутренность лѣсовъ. Дѣйствіе совершилось въ 42 минуты, безъ малѣйшаго треска въ деревянныхъ постройкахъ, безъ всякаго шума, такъ, что ничто не развлекло ни на одно мгновеніе вниманія зрителей, столь же удивленныхъ видомъ этого превосходнаго колокола, какъ и средствами, употребленными на его поднятіе.

Когда колоколь повисъ, то, по приказанію Г-на *Монферана*, устроены, съ невѣроятною быстротою, деревянные подставы во внутренности ямы. Эта важная работа продолжалась, послѣ того, восемь часовъ, по прошествіи которыхъ колоколь опущенъ на сѣи подставы, на другой день, онъ поставленъ на сани, потомъ придвинуть съ помощію наклоннаго спуска къ пьедесталу, на который поставленъ уже 26-го числа. Тамъ господствуетъ онъ надъ величественнымъ центромъ нашего древняго города, котораго содѣлался новымъ украшеніемъ, и, подобно точкѣ указующей, являетъ, что въ наше время и подъ скипетромъ НИКОЛАЯ, нашъ великій народъ можетъ, по Его велѣнію, исполнить то, что времена минувшія могли только предусматривать.

Теперь разбираютъ лѣса и вытаскиваютъ деревья, находящіяся между колоколомъ и пьедесталомъ. Эта работа не будетъ продолжительна, и мы, во второй и послѣдней статьѣ, уведомимъ читателей своихъ, какимъ образомъ поставится на поверхности колокола шаръ, съ крестомъ изъ вызолоченной бронзы, о надписи, долженствующей украсить гранитный пьедесталъ, и о некоторыхъ подробностяхъ, не менѣе интересныхъ, касательно барельефовъ (С. II.)

Варшава, 26-го Августа.

Выписка изъ журнала засѣданія Администраціон-

чныхъ, którzy zechcą okazać swoje dzieła publiczności w czasie wystawy, ażeby je wcześniej przestali do Akademii, ażeby w ustawieniu po salach, podług rodzaju sztuk, wielkości dzieła, potrzeby światła i t. d., zachować nieodbitie potrzebne warunki porządku i przyzwoitości. Termin dla przyjęcia dzieł sztuki na Akademicką Wystawę, naznacza się od 20-go bieżącego Sierpnia do 1-go Września. Należy je przysyłać do Konserwatora Akademickiego Muzeum, Akademika *Uchtomskiego*, mieszkającego w głównym gmachu Akademii Kunsztów. (P.P.)

Moskwa, 1-go Sierpnia.

Nakoniec, po upływie więcey wieku, został wydobyty z wnętrzości ziemi nasz święty dzwon, największy i najpiękniejszy między wszystkimi znajomymi dzwonami w całym świecie.

Odbyło się to dnia 23-go Lipca, przy licznym zgromadzeniu ludu, w obecności J.W. P. Główno-Zarządzającego Moskwą, wyższych urzędów Stolicy i Członków Kremlńskiego Pałacowego Kantoru, pod których czasowem zwierzchnictwem Architekt *Monferand* rozrządzał robotami. Trudno byłoby wybrać Artystę, któryby w doświadczeniu i talentach swoich w sztuce mechanicznej, uczynił więcey postępu od P. *Monferand*, tak już sławnego przez podjęcie znamienitej kolumny ALEXANDRA i 48-miu kolumn Soboru Sw. Izaaka: za to zupełna pomyślność była skutkiem uczonych myśli doskonałego naszego Artysty.

Wiadomo, że dzwon ten, będący jedną z najgodniejszych uwagi osobliwości naszej Stolicy, został wylany w roku 1733, na rozkaz CESARZOWEY ANNY JOANNOWNY, przez Ruskiego Ludwisarza Michała *Motorina*; ma wielkości stop 21, średnicy stop 23 i waży 12,000 pudów, czyli 492,000 funtów.

Pięknosc formy i płaskorzeźby naszego dzwonu, kosztownosc jego metalu, składającego się ze złota, srebra i miedzi, czynią go znakomitym pomnikiem, nie tylko pod względem religijnym, ale i pod względem wysokiego stopnia doskonałości sztuki ludwisarskiej, do której doszli Rosyjanie w tak odległej epoce.

Dla wydobywania dzwonu z 30 stop głębokości, P. *Monferand* okopał go do koła, i wypompował wodę, osuszony dno, zrobił umocowanie, na którym ustawił rusztowania na 48 stop wysokości. Na tych rusztowaniach umocowano bloki do podjęcia dzwonu.

O godzinie pół do 6-tey zrana, odśpiewano modły o pomyślnie dokonanie tego dzieła, o godzinie szóstej, 600 żołnierzy postawiono przy windach, i za danym przez P. *Monferand* znakiem — *zaczynać*, maszyny zaczęły działać: prawie w tymże czasie uyrzeliśmy dzwon, stóletnim okryty pyłem, powolnie wychodzący ze swej mogiły, który ogromną swą masą zajął śródok rusztowania. Cała robota odbyła się w przeciągu 42-ch minut, bez najmniejszego trzasku w drewnianych przyrządzeniach, bez żadnego szumu, tak, że nic nie oderwało, ani na chwilę uwagi widzów, również zdziwionych widokiem tego nadzwyczajnego dzwonu, jako i śródkami, użytymi do jego podjęcia.

Gdy dzwon zawisł, na rozkaz P. *Monferand* zostały urządzone, z niepodobną do uwierzenia prędkością, drewniane podstawy wewnątrz jamy. Ta ważna robota trwała potem ósm godzin, po których upływie, dzwon został spuszczonej na te podstawy, nazajutrz, był on postawiony na sanie, i potem za pomocą równi pochyłej, przymkniony do podnoża, na którym dnia 26 został już postawiony. Tam on panuje nad wspaniałym śródkiem starożytnego naszego grodu, którego stał się nową ozdobą, i, podobnie wskazującemu punktowi, okazuje, iż, w naszym czasie i pod Berłem NIKOŁAJA, wielki nasz Naród, może na Jego rozkaz, wykonać to, co przeszłe czasy mogły tylko przewidywać.

Teraz rozbierają rusztowania i wyciągają drzewa, znajdujące się między dzwonem a podnożem. Robota ta nie będzie długą; i przez drugi, ostatni artykuł, uwiadomiemy czytelników: jakim sposobem postawiona będzie na wierzchu dzwonu kula z krzyżem ze złoczonego brązu, o napisie, który ma ozdobić granitowe podnoże, i o niektórych szczegółach, interessujących względem płaskorzeźby. (P. P.)

Warszawa, dnia 26 Sierpnia.

Wypis z protokołu posiedzenia Rady administracji

наго Совѣта отъ 10 (22) Юля 1836 года. Помощникъ Министра Статсъ-Секретаря отношеніемъ отъ 30 Юня (12 Юля) с. г. за №. 681, уведомилъ Намѣстника, что Его Императорское Величество по разсмотрѣніи представленнаго Намѣстникомъ Царства, прошенія *Г. Грушецкаго* отъ имени пріобрѣтателей имѣній принадлежавшихъ прежде Князю Доминику *Радзивиллу* и состоящихъ въ Царствѣ Польскомъ, на щетъ предоставленія власти Присутственнымъ мѣстамъ Царства, разрѣшать споры происходящія отъ пріобрѣтенія помянутыхъ имѣній; истребовавъ мнѣнія Комитета учрежденнаго по дѣламъ Царства, изволилъ оное утвердить. Согласно съ Высочайшею Волею, исполненіе коей въ Имперіи поручено Министру Юстиціи, процессы съ покупщиками имѣній покойнаго Князя Доминика *Радзивилла*, состоящихъ въ Царствѣ, должны быть разрѣшаемы Комиссіею для устройства *Радзивилловскихъ* дѣлъ, учрежденною въ Вильнѣ, въ случаѣ же, если какая либо сторона не согласится на рѣшеніе оной Комиссіи въ отношеніи къ самому титулу собственности недвижимыхъ имѣній, тогда должна входить съ своими требованіями въ Высочайшее судилище Царства. Исполненіе сей Высочайшей Его Императорско-Королевскаго Величества Воли, Совѣтъ возложилъ на Правительственную Комиссію Юстиціи. Вѣрно съ поданнымъ Статсъ-Секретарь *И. Тимовскій*. (G. C.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 26-го Августа.

Его Кор. Высоч. Наслѣдн. Принцъ выѣхалъ въ Померанію.

— Императорско-Австрійскій Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ и Каммергеръ, Чрезвычайный Посолъ и Полномочный Министръ при нашемъ Дворѣ, Графъ *Траутмансдорфъ-Веинсбергъ*, прибылъ сюда изъ Дрездена.

28-го Августа.

Кельнская газета въ статьѣ изъ Брюсселя отъ 13-го ч. с. м. сообщаетъ: „Худое состояніе здоровья Англійскаго Короля, теперь имѣетъ большое вліяніе на все дѣла Англій.— Неупоминаютъ о томъ журналы, единственно изъ почтенія къ Королевской особѣ, но вѣроятно, его здоровье съ каждымъ днемъ, дѣлается опаснѣе.“

— Сего мѣсяца 25-го ч. скончался уважаемый всѣми, первый Королевскій Лейбъ-Медикъ, Несторъ Нѣмецкихъ лекарей, Статскій Совѣтникъ Докторъ *Гуфландъ*. Онъ родился 12 Августа 1762 года, и скончался на 74 году своей жизни.

— Нынѣшнее собраніе лекарей и естествоиспытателей въ Германіи, будетъ 18-го Сентября въ Лейпцигѣ. (D. P.)

— Обнародовано полицейское распоряженіе, по которому Евреямъ предписывается, чтобы они дѣтямъ своимъ давали только Еврейскія имена, и вообще не давали никакихъ именъ Христіанскихъ. (G. C.)

Г а л и ц і я.

Лембергъ, 24-го Августа.

Эрцгерцогъ Фердинандъ *Эотскій*, 22-го ч. с. м., выѣхалъ въ Прагу, на коронацію Его Импер. Величества. Въ тотъ же день и для той же цѣли, выѣхалъ изъ Оброшина въ Прагу Архіепископъ и Примать Галиціи *Пиштекъ*.

— Сего м. 21-го ч. въ слѣдствіе распоряженія Правительства возвращена Езуитамъ, прежде принадлежавшая ихъ ордену, одна изъ прекраснѣйшихъ церквей здѣшней столицы. По этому случаю Архіепископъ и Примать въ сопровожденіи многочисленнаго духовенства, отправился въ помянутую церковь у входа въ которую ожидали его Езуиты съ своимъ Провинціаломъ; по обыкновенному обряду передавъ ему ключи отъ церкви, Архіепископъ совершилъ молебствіе. Пасторъ *Пенка* Докторъ богословія, произнесъ приличную сему обстоятельству проповѣдь на Нѣмецкомъ языкѣ. И такъ Езуиты, подобно тому какъ было за 63 предъ симъ года, по обычаю своихъ предшественниковъ будутъ исправлять богослуженіе. (D. P.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 19-го Августа.

Слышно, что Маршалъ *Сультъ* по усильнымъ просьбамъ Г-на *Тьера*, согласился принять только Военное Министерство.

— Все оппозиціонныя журналы сильно возстаютъ противу Г-на *Тьера* за его поступки по дѣламъ Испаніи и Швейцаріи.

— Одна газета о происшествіяхъ въ Ст. Ильдефонсѣ пишетъ: „Это происшествіе произвело на здѣшній политическій барометръ рѣшительное вліяніе; ка-

куйней дня 10 (22) мѣсяца Липца 1836 г. Помощникъ Министра Секретаря Стану ознаймитъ Наміестникowi w odezwie z dnia 30 Czerwca (12 Lipca) r. b. N. 681, że Najjaśniejszy Pan, mając sobie przedstawione, nadesłane przez Namiestnika królestwa podanie P. *Gru-szeckiego*, w imieniu nabywców dóbr należących nie-gdy do Xięcia Dominika *Radziwiłła*, i w Królestwie Polskimъ położonych, uczynione, o uznanie sądów Kró-lestwa za właściwe do rozstrzygania sporów w sku-tek nabycia dóbr pomienionychъ wynikających; po za-sięgnięciu opinii Komitetu do spraw Królestwa, tak-ową zatwierdzić raczył. Stosownie zatem do tej Nar-wyższej decyzji, której wykonanie w Cesarstwie Mi-nistrowi Sprawiedliwości poleconémъ zostało, processy wytoczone przeciwъ nabywcomъ dóbr s. p. Xięcia Do-minika *Radziwiłła* w Królestwie położonych, ma-ją być sądzone, przez Komissję *Radziwiłłowską* w Wilnie posiedzenia swe odbywającą; jeżeliby zaś stro-ny zamierzały odwoływać się od wyrokówъ tejże Kom-issji we względzie samego tytułu własności dóbr nie-ruchomych, przeto odwołania takowe, do Sądu Naj-wyższego Królestwa wnosić są obowiązane. Wyko-nanie tej Najwyższej Jego Cesarско Królewskiej Mo-ści decyzji, Rada Komissji rządowej sprawiedli-wości poleciła. Zgodno z protokółem, Sekretarz Sta-nu, *J. Tymowski*. (G. C.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s i a.

Berlin, dnia 26 Sierpnia.

Królewicz Następca tronu wyjechał do Pome-ranii.

— Cesarско-Austryacki Rzeczywisty Tajny Radzca i Szambelan, nadzwyczajny Posel i pełnomocny Mini-ster przy dworze naszymъ, Hrabia *Trautmannsdorff-Weinsberg*, przybył z Drezna do tutejszey stolicy.

Dnia 28.

Czytamy w Gazecie Kolońskiej pod artykułem: *Bruxella 13 b. m.* „Niepewny stan zdrowia Króla An-gielskiego, na wszystkie sprawy w Anglii wielki wpływ w tej chwili wywiera.— Nie wspominają o témъ dzien-niki, przez uszanowanie dla królewskiej osoby, ale rze-czą jest pewną, iż zdrowie to co dzieńъ więcey daje po-wodów obawy.“

— Dnia 25-go b. m. zszedł z tego świata powsze-chnie poważany Doktor *Hufeland*, Radzca Stanu, pier-wszy przyboczny lekarz królewski, Nestor lekarzów niemieckich. Urodził się był dnia 12 Sierpnia 1762 roku, skończył więc lat 74.

— Tegoroczne zgromadzenie lekarzy i naturalistów w Niemczech odbędzie się w Jenie dnia 18 Września. (D. P.)

— Ogłoszone zostało rozporządzenie policyjne, pole-cające żydom, aby dzieciomъ swoimъ nie dawali innych imionъ tylko żydowskie, a w ogólności żadnych chrze-ścianskich. (G. C.)

G A L I C Y A.

Lwów, dnia 24 Sierpnia.

J. W. Arcy-Xiążę Ferdynand d'Este, wyjechał d. 22 b. m. do Pragi, dla znaydowania się na korona-cyi N. Cesarza Jego Mości. Tegoż dnia i w tymże ce-lu wyjechał z Obroszyna do Pragi Arcy-Biskup i Pry-mas Galicyi *Pischtek*.

— Dnia 21 b. m., w skutekъ rozporządzenia Wysokichъ Rządówъ krajowychъ oddany zostałъ kapłanomъ Towarzy-stwa Jezusowego, dawniej do tegożъ zgromadzenia na-leżący kościół, jeden zъ najpiękniejszychъ w stolicy tu-tejszey. Z tego powodu Arcy-Biskup i Primas, w gro-nie licznie zebranego duchowieństwa, udał się do wspo-mnianego kościoła, gdzie znalazł u drzwi czekającychъ XX. Jezuitówъ z swoimъ Prowincyałem, któremu klucze kościoła zwykłymъ obrzędemъ oddawszy, uroczyście Mszą Ś. odśpiewał. Stosownie do tej okoliczności kazanie w języku niemieckimъ miałъ *X. Penka*, teologii Doktor. Od tego więc czasu XX. Jezuici, tak, jak przedъ 63 laty, po-przednikówъ swoichъ zwyczajemъ posługomъ duchownymъ poświęcać się będą. (D. P.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 19 Sierpnia.

Słychać, że Marszałekъ *Soult* na usilne prosby *P. Thiers*, skłonił się do objęcia samego tylko Ministerystwa wojny.

— Wszystkie dzienniki oppozycyjne powstają bar-dzo mocno na Pana *Thiers*, z powodu postąpienia jego w sprawachъ Hiszpanii i Szwajcaryi.

— Jedna z gazet, donoszącъ o wypadkachъ w St. Ilde-phonso powiada: „Wypadekъ tenъ wywarł na tutejszy barometrъ polityczny wpływъ stanowczy; ile tylko wi-

Генерала *Квезады*; Генераль *Родиль*, получает начальство надъ гвардіею и должность Генераль-Инспектора арміи. Объявленіе столицы въ осадномъ положеніи уничтожено. Въ Сантандеръ и Ст. Себастьянъ, также обнародовали конституцію.

— Генераль *Лебо* прибылъ 12-го ч. с. м. въ Пампелону, а 13-го ч. Генераль *Бернель* передалъ ему команду. (G. C.)

ВЛАДКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 19-го Августа.

Положеніе Англичанъ въ Испаніи день ото дня дѣлается бѣдственнѣе; они неимеютъ ни платья, ни обуви, ни денегъ. Шотландцы почти явно возмущаются, Англичане дѣлаютъ угрозы; одни только Ирландцы, все переносятъ съ спокойствіемъ и мужественно сражаются. (G. C.)

— Съ нѣкотораго времени состояніе здоровья Его Кор. Величества болѣе вежели когда либо разстроено. Опасаясь чтобы оно не сдѣлалось хуже.

— Р. *Гринг* совершилъ воздушное путешествіе безъ Герцога Карла *Брауншвейгскаго*, который не хотѣлъ съестъ въ шаръ потому, что было уже поздно, именно 7 часовъ. Этотъ аэростатъ упалъ на землю невредимо.

— Извѣстный *Макъ Адамъ* (изобрѣвшій чугуныя дороги, отъ его имени прозванные Макадемизованными) умеръ недавно въ Шотландіи и оставилъ значительное имущество изъ коего 40,000 фунт. стер. назначилъ на разныя завѣщанія.

— Письма изъ Салоники увѣдомляютъ, что 2 Канонерскихъ Греческихъ судна и 2 военныхъ Турецкихъ корабля, стоятъ тамъ на якорѣ послѣ безуспѣшнаго преслѣдованія Пиратовъ. Послѣдніе находятъ убѣжище въ ущельяхъ гористыхъ окрестностей Олимпа и Отоса.

— 13-го числа наступающаго мѣсяца ожидаютъ здѣсь возвращенія изъ Вѣны Австрійскаго Посланника Князя *Эстергази*.

20-го Августа.

Ихъ Величества 1-го Сентября переносятъ свою резиденцію изъ Виндзора въ Брейтонъ. Офицеры 7 полка, съ которыми Король въ 1780 году обѣдалъ въ Плимутъ, получили отъ Его В-ва въ подарокъ драгоценный столовой приборъ, съ надписью въ честь кампаніи и подвиговъ сего полка. Лордъ *Фридрихъ Фиц-Кларенсъ* 15-го ч. с. м. подалъ имъ поминутый приборъ отъ имени Короля во время пиршества.

— Во время вчерашняго пріема въ Ст. Джемскомъ дворцѣ, имѣлъ у Короля аудіенцію Г. *Трикупи* Греческій Посланникъ, и въ тоже время поднесъ письмо своего Государя. Секретарь Бразильскаго Посольства Г. *Маседо* представлялся Королю.

— *Courrier* сообщаетъ, что Марграфъ *Лондондери* съ супругою своею пробудетъ нѣсколько недель въ Спа, а потомъ отправится въ Римъ.

— Отсрочка Парламента на сегодняшний день, т. е. въ Субботу, есть такой случай, котораго не запомнятъ и старѣйшіе его члены.

— На чугунной дорогѣ между Ливерпулемъ и Манчестеромъ, открыта прошлаго мѣсяца новая подземная дорога, выдѣланная въ скалѣ въ длину 1½ Англійской мили. Работа ея стоила 150,000 фунт. стерлинговъ. (D. P.)

БЕЛГІЯ.

Брюссель, 21-го Августа.

Одинъ изъ здѣшнихъ журналовъ пишетъ: „Король нашъ возвратился недавно послѣ продолжительнаго пребыванія въ Мадридѣ. Опытные политики говорятъ, что его присутствіе въ тамошней столицѣ было весьма полезно въ отношеніи къ Государственнымъ дѣламъ. Извѣстно, что Король принимаетъ дѣятельное участіе во всемъ, что касается внутреннихъ и вѣшнихъ дѣлъ Бельгіи, а о многомъ самъ разсуждаетъ. Слышно, что онъ особенно желаетъ независимости Бельгіи въ полномъ значеніи сего слова. Несмотря на наружность, жители несравненно менѣе благопріятствуютъ Французамъ, нежели полагаютъ за границу. Множество происшествій, болѣе такъ сказать служатъ доказательствамъ нѣкотораго отвращенія, нежели благопріятства Франціи, и Бельгіи нельзя почитать зависимою отъ Франціи. Всѣ наши журналы и политическій образъ мыслей жителей вооружились съ энергіею противъ письма Михаила *Шевалье* о Бельгіи, напечатаннаго въ *Журналѣ Прѣвній*, въ которомъ онъ отзывался съ большою похвалою о Бельгіиской промышленности, а государство наше почитаетъ Французскою провинціею.“

— Министръ напечаталъ два Королевскихъ постановленія. Первымъ Король увольняетъ отъ должности военнаго Министра Г-на *Эвена* и на мѣсто его назначаетъ Генерала *Вильмара*; по силѣ другаго, Генераль *Эвенъ* въ вознагражденіе своихъ услугъ получаетъ званіе Государственнаго Министра.

Генерала *Квезады*; Jenerał *Rodil* obeymuje dowództwo gwardyi i jeneralne inspektorstwo woyska. Ogłoszenie stolicy za będącą w stanie oblężenia odwołano. W Santander i San Sebastian ogłoszono już także ustawę.

— Jenerał *Lebeau* przybył d. 12-go b. m. do Pam-pelony, a d. 13 zdał mu Jenerał *Bernelle* dowództwo. (G. C.)

БРЫТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, dnia 19 Sierpnia.

Położenie Anglików w Hiszpanii, staje się coraz przykrzeysze, są bowiem bez odzieży, obowią i żołdu. Szkoci ciągle są w otwartém prawie wzburzeniu, Anglicy grożą, Irlandczykowie jedni tylko znoszą wszystko spokojnie i dotrzymują placu. (G. C.)

— Od niejakiego czasu zdrowie N. Pana bardziej, niż zwykle jest nadwątłone. Obawiamy się, aby się nie pogorszyło.

— Pan *Green* odprawił żegluga napowietrzną bez Xięcia Karola *Brunswickiego*, który w późney godzinie, o 7 dmej wieczorem, nie chciał wsięść do balonu. Balon spadł na ziemię bez uszkodzenia.

— Znany *Mac Adam* (wynalazca dróg bitych, od niego Makademizowanemi zwanych) umarł nie dawno w Szkocyi, i zostawił znaczny majątek, z którego 40,000 fun. szter. przeznaczył na różne zapisy.

— Listy z *Salonichi* donoszą, iż 2 statki kanonierskie greckie i 2 okręty wojenne tureckie stoją tam na kotwicy, po nadaremнім ściganiu rozbojnikó w morskich. Ostatni znajdują przytułek w zatokach okolic górzystych *Olympu* i *Othos*.

— Na dzień 13 przyszłego miesiąca spodziewamy się powrotu Ambasadora austriackiego, Xięcia *Esterhazy*, z Wiednia.

Dnia 20.

Królestwo Ich Mość przeniosą d. 1 Września mieszkanie swoje z Windsor do Brighton. Oficerowie 7-go półku fizyliarów, z którymi Król Jmć obiadował roku 1780 w Plymouth, otrzymali od Monarchy w podarunku kosztowny serwis srebrny, z napisem uwieczniającym kampanie i czyny tego półku. Lord *Fryderyk Fitz-Clarence* podał im dnia 15 b. m. imieniem Króla Jmci wspomniony serwis podczas uczty.

— Na wczorayszych pokojach w pałacu St. James, Poseł grecki, P. *Trikupi*, miał u Króla Jmci postuchanie, na którym podał list Monarchy swego. Sekretarz poselstwa brazylijskiego, Pan *Macedo*, został przedstawiony Królowi Jmci.

— *Courrier* pisze, iż Margrabia *Londonderry* z małżonką swoją zabawi kilka tygodni w Spa, a potem wyjedzie do Rzymu.

— Odroczenie Parlamentu w dniu dzisiejszym, w sobotę, jest wypadkiem, którego najstarsi członkowie nie pamiętają.

— Na linii kolei żelazney między Liverpool i Manchester, otworzono w zeszłym miesiącu nową drogę podziemną, wykutą w skale, i mającą długości 1½ mili angielskiej. Robota jej kosztowała 150,000 funt. szterlingów. (D. P.)

BELGIA.

Bruzella, 21-go Sierpnia.

Jeden z tutejszych dzienników pisze: „Król nasz wrócił niedawno po długim pobycie w Paryżu. Osoby świadome rzeczy zapewniają, iż obecność jego w tatecznej stolicy była wielce użyteczną dla interesów krajowych. Wiadomo, iż Król gorliwie zajmuje się wszystkiem, co się tycze zewnętrznych i wewnętrznych stosunków Belgii, a wiele rzeczy sam rozstrząsa. Słychać, iż szczególniej pragnie udzielnosci Belgii, w zupełnem znaczeniu tego słowa. Mimo pozorów, mieszkańcy daleko mniej sprzyjają Francuzom, niż mniemają za granicą. Tysiące wypadków przekonują raczciej o pewnym rodzaju wstrętu, niż o wielkiej przychylności ku Francyi, i nie można uważać Belgii za zawistą od Francyi. Wszystkie dzienniki nasze i polityczny sposób myślenia mieszkańców, oświadczyły się energicznie przeciw listowi Michała *Chevaliers* o Belgii, w *Journal des Débats* umieszczonemu, w którym tenże oddaje wielkie pochwały przemysłowi belgijskiemu, a sam kraj uważa za prowincją francuzką.“

— Tutejszy *Monitor* umieścił dziś dwa postanowienia Królewskie. Pierwszém uwalnia Król Pana *Evain* od obowiązków Ministra Woyny, a na jego miejsce mianuje Jenerała *Willmar*; drugim otrzymuje Jenerał *Evain* w nagrodę usług swoich tytuł Ministra stanu.

— Король вчера выѣхалъ въ Остенду, гдѣ живетъ Королева.

— Нѣсколько дней носится слухъ о совершенной перемѣнѣ здѣшняго кабинета, и Генерала *Goblet* именуютъ Министромъ Иностраннхъ Дѣлъ, Г. *Lebeau* Министромъ Юстиціи, а Г-на *Rogier* Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ.

— Журналъ *Independent* извѣщая о постановленіи Французскаго Правительства, не давать никакого пособія Испаніи, присовокупляетъ: „Франція въ такомъ только случаѣ отмѣнитъ сіе постановленіе, если убѣдится, что Испанскіе революціонисты дѣйствуютъ умеренно, почитаютъ Королеву и монархическія основанія.“ (D. P.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Цюрихъ, 15-го Августа.

Депеша Г-на *Тьера* къ Князю *Монтебелло*, (которой прекословать *Мониторъ* и *Париж. журналъ*), слѣдующаго содержанія: „Князь! Прошу васъ неумолимо ходатайствовать о дѣлахъ выходцевъ. Предложенія Коммиссіи недостаточны: пока при Кантонахъ будетъ въ извѣстныхъ случаяхъ судъ, и пока Кантоны будутъ имѣть право на экзекуцію въ своихъ округахъ, никакія мѣры не будутъ приведены въ дѣйствіе, какъ должно; ибо довольно будетъ того, чтобы худое намѣреніе, или сопротивленіе одного изъ нихъ, сдѣлало все бесполезнымъ. Швейцарія должна слышать частосердечныя, хотя не совсѣмъ пріятныя слова. Если она не послушается совѣта и требованій Франціи, то можетъ почитать себя въ числѣ Державъ непріязненныхъ намъ, и слѣдствіемъ ея сопротивленія, будетъ немедленная блоkirовка.“

— Чрезъ *Нюшатель* проведено подъ прикрытіемъ, 50 выходцевъ во Францію.

— Теперь дѣлается извѣстнымъ, что неудовольствіе обнаружившееся въ Женевѣ, не имѣло дѣлю угрозы противъ Французской дипломатики, но происходило при выборахъ Совѣта Представителей, гдѣ духовенство старалось утвердить свое вліяніе.

— *Novelliste Vaudois* увѣдомляетъ, что Генераль *Гаксо*, начальникъ инженернаго корпуса и Генераль-Инспекторъ всѣхъ крѣпостей во Франціи, объѣзжалъ недавно западныя границы Швейцаріи. Полагаютъ что онъ путешествовалъ съ военною цѣлюю.

— Большіе Совѣты, Кантона *Лудерскаго*, *Шафгаузенскаго* и *Базельскаго*, утвердили сеймовое постановленіе отъ 11-го ч. с. м. (G. C.)

Бернъ, 18-го Августа.

Здѣсь распространился слухъ, что въ Женевѣ, отъ дѣйствій Французской дипломатики, обнаружилось столь сильное волненіе умовъ, что всѣ жительствующие тамъ Французы признали нужнымъ, запереть свои лавки. (D. P.)

Италія.

Съ Италіянскихъ границъ, 10-го Августа.

Хотя Французскіе журналы увѣдомили, что гарнизонъ въ *Анконѣ* дополняется прибывающими туда отрядами войска, впрочемъ можно съ увѣренностію сказать, что въ Римѣ ревностно стараются о томъ, чтобы Французы съ возможною скоростію оставили *Анкону*. Думаютъ, что это воспослѣдуетъ нынѣшнимъ лѣтомъ; потому, что Французскій Кабинетъ кажется вмѣстѣ съ Австрійскимъ и Римскимъ Дворомъ, стараются устроить дѣла Папскаго владѣнія такъ, чтобы не имѣть нужды въ покровительствѣ иностранной силы для Римскаго Правленія.

— Съ любопытствомъ ожидаютъ въ Туринѣ извѣстій изъ Испаніи. Есть надежда, что они будутъ благопріятны *Донъ-Карлосу*. Въ Швейцаріи, гдѣ теперь Французскій Кабинетъ принимаетъ большое участіе, удаленіе политическихъ выходцевъ послѣдуетъ немедленно, такъ, что Сеймъ будетъ обязанъ удалить за Французскую границу всѣхъ тѣхъ, которые находятся въ подозрѣніи Государствъ, смежныхъ съ Швейцаріею. (D. P.)

Турція.

Константинополь, 6-го Августа.

Султанскій зять *Галиль Рифадъ Паша* возвратился изъ *Дарданелль*, куда онъ ѣздилъ изъ *Варны* чрезъ *Русуку*.

— На прошедшей недѣлѣ Неаполитанскій Посланникъ Баронъ *Чуди* имѣлъ у Порты первую аудіенцію.

— Императорско-Австрійскій Вице-Адмиралъ Графъ *Дандоло* стоитъ съ своимъ фрегатомъ на якорѣ при *Гексу* въ *Босфорѣ*, откуда за противнымъ вѣтромъ немогъ отплыть въ *Буякдере*.

— Султанъ не перестаетъ дарить свои портреты въ разныя казармы, что, хотя повидимому маловажно, впрочемъ заслуживаетъ вниманіе въ томъ отно-

— *Król* odjechał wczora do Ostendy, gdzie bawi *Królowa*.

— Mówią od dni kilku o zupełnej zmianie tutejszego gabinetu i przeznaczają *Jenerała Goblet* na Ministra interesów zagranicznych, *Pana Lebeau* na Ministra sprawiedliwości, a *Pana Rogier* na Ministra Spraw Wewnętrznych.

— *Independent* donosząc o postanowieniu rządu francuzkiego względem usunięcia wszelkiej pomocy Hiszpanii, dodaje: „Francya, w takim tylko razie odstąpi od tego postanowienia, gdy przekona się, że rewolucyoniści hiszpańscy postępują z umiarkowaniem, szanują *Królową*, i monarchiczne zasady.“ (G. C.)

СЗВАЙЦАРІЯ.

Zurich, 15-go Sierpnia.

Oto jest osnowa ostatniej depešy *Pana Thiers* do *Xięcia Montebello*, (której *Monitor* i *Journal de Paris* zaprzeczają): „Mości Xięże! Wzywam Xięcia, ażebyś dzielnie popierał interes wychodniów. Propozycye kommissyi są niedostateczne: tak długo bowiem, jak będzie przy kantonachъ zostawiony sądъ w pewnychъ przypadkachъ, i tak długo, jak kantony będą umocowane do ekzekucyi w swychъ terytoryachъ, środki nie będą nigdy dostatecznie wykonane, bo dosyć będzie, aby zła wola lub uporъ jednego zъ nichъ, zrobiłъ wszystko nieużytecznymъ. Trzeba dać poznać Szwajcaryi, głos w o-twartości chociaż cokolwiek przykry. Jeżeli nie usłucha rady i żądańъ Francyi, może się uważać za bę-dącą w nieporozumieniu zъ Francją, a jej uporъ pocią-gnie za sobą bez zwłócznie jakъ najściślejsze zamknięcie.“

— Przez *Neufchatel* przeprowadzono pod eskortą 50 wychodniów do Francyi.

— Pokazuje się teraz, że niechęć okazana w *Genewie* nie miała na celu groźbъ przeciwko dyplomacyi francuzkiej, ale miała miejsce przy wyborachъ rady reprezentantów, gdzie duchowni wpływ swój wywierać chcieli.

— *Novelliste Vaudois* donosi, że *Jenerał Haxo* dowódzca korpusu inżynierów i inspektorъ Jeneralny wszystkichъ twierdzъ we Francyi, objeżdżałъ nie dawno zachodnie granice Szwajcaryi. Podróżы tey przypisują cele wojskowe.

— Wielkie rady kantonu *Lucerneńskiego*, *Schaffhauzeńskiego* i *Bazylejskiego* (obwód), potwierdziły uchwałę seymową zъ dnia 11 b. m. (G. C.)

Berna, d. 18 Sierpnia.

Rozeszła się tu pogłoska, iż w *Genewie*, z powodu postępowania dyplomatyki francuzkiej, objawiło się takъ mocne wzburzenie umysłów, iż wszyscy osiedli tamъ Francuzi uznali za potrzebną ostróžność, aby sklepy i magazyny swoje pozamykać. (D. P.)

ВЛОСНУ.

Od granicъ Włoskichъ, 10 Sierpnia.

Lubo dzienniki francuzkie doniosły, iż załoga w *Ankonie* uzupełnia się częściowo przybywającemi oddziałami woyska, można atoli zapewnić, iż w *Rzymie* starają gorliwie, aby Francuzi, ile możności, jakъ najprędzej ustąpili zъ *Ankony*. Spodziewają się tego w ciągu teraźniejszego lata; zdaje się bowiem, iż Gabinetъ francuzki, równie jakъ dwory *Austryacki* i *Rzym-ski*, pragnie urządzenia interesów kraju *Papiezkiego* takъ, aby pobytъ obcego woyska nie byłъ potrzebnymъ dla dania opieki Rządowi *Rzymskiemu*.

— Z wielką ciekawością oczekują w *Turynie* doniesień zъ *Hiszpanii*. Jest nadzieja, że będą pomyslnе dla *Donъ Carlosa*. Co się tycze Szwajcaryi, gdzie teraz Gabinetъ francuzki zъ rzadką energią występuje, oddalenie wychodźcówъ politycznychъ nastąpi bezъ zwłóki w tymъ sposobie, iż seymъ obowiązany będzie kazaćъ wprowadzić за granicę francuzką tychъ wszystkichъ, którzy są podeyrzani rządомъ krajówъ granicznychъ zъ Szwajcaryą. (D. P.)

ТУРСУА.

Konstantynopol, dnia 6 Sierpnia.

Xięć Султана *Halil Rifadъ Basza*, powróciłъ właśnie zъ *Dardanellów*, dokądъ udałъ się byłъ zъ *Warny* przezъ *Rusuczuk*.

— Zeszłego tygodnia, miałъ posełъ Неаполитанскій *Baronъ Tschudy* posłuchanie wstępne u Порты.

— Cesarsko-Austryacki Vice-Admiralъ *Hr. Dandolo*, znajduje się zъ fregatą swoją przy *Göksuju* na kotwicy w *Bosforze*, zkądъ dla ciągle panującego wiatru przeciwnego, nie mógłъ postąpić pod *Bujukdere*.

— Султанъ не перестаетъ udzielać portretówъ swoichъ do różnychъ koszarъ, co lubo jestъ zъ pozorъ rzeczą mało znaczącą, zasługuje wszelako на uwagę zъ tego wzglę-

шеніи, что мусульмане имѣютъ въ этомъ случаѣ релігіозное суевѣріе и не терпятъ никакихъ картинъ.

— Изъ Триполя прибылъ сюда корветъ съ донесеніемъ, что вся Турецкая эскадра вскорѣ сюда возвратится.

— Нѣсколько дней распространяются слухи касательно дипломатическихъ переменъ; кажется они произошли единственно оттого, что нѣкоторые Члены Дипломатическаго Корпуса, какъ нпр. Адмиралъ *Руссенъ*, Г. *Бутеневъ* и Графъ *Кенигсмаркъ* вѣдутъ въ отпускъ.

— Состояніе здоровья въ столицѣ нѣсколько не измѣнилось. Въ Магнезій прекратилась моровая язва, какъ слышно, поглотивъ прежде 15,000 жертвъ.

— Англійскій флотъ въ Архипелагѣ получилъ подкрѣпленіе, а Французскаго вскорѣ туда ожидаютъ.

8-го Августа.

За нѣсколько предъ симъ дней произошли здѣсь небольшіе безпорядки, въ то время когда при выступленіи всего гарнизона помѣстили Султанскій портретъ въ казармахъ. Морскіе солдаты, не терпящіе никакихъ новостей, хотѣли прекратить торжество; но порядокъ возстановленъ; виновные задержаны и достойно наказаны.

— Въ Триполь отправленъ отсюда катеръ, а о экспедиціи *Тагиръ-Паши*, посятся въ столицѣ разногласныя слухи. Между тѣмъ Порта получила извѣстіе о благополучномъ прибытіи *Тагиръ-Паши* въ Триполь и о высадкѣ войска безъ всякаго препятствія.

— Въ Одессу опять отправленъ значительный транспортъ денегъ; кажется, что Россіи скоро будетъ уплаченъ долгъ.

— Извѣстія изъ Босніи неблагоприятны; кажется, что порта будетъ просить Австрійское Правительство, чтобы оно приняло участіе въ прекращеніи безпорядковъ.

— Адмиралъ *Руссенъ* говорятъ измѣнилъ свое намѣреніе и останется еще въ здѣшней столицѣ не воспользовавшись отпускомъ. Нѣкоторые полагаютъ, что онъ нынѣшній годъ не оставитъ Константинополя. (G.C.)

— По силѣ изданнаго фирмана, здѣсь составится общество плаванія пароходами, въ которомъ главное участіе примутъ Паши и Армянскіе банкиры подъ руководствомъ Капитана *Келлей*, Англичанина, нѣсколько лѣтъ находившагося въ Султанской службѣ. Въ то же время предположено совершать плаваніе, между Константинополемъ, Смирною, Фессалоникою и Трезезунтомъ. Для сей цѣли 6 судовъ будетъ устроено въ арсеналѣ а машины будутъ выписаны изъ Англій. (D.P.)

Разныя извѣстія.

Изъ Парижа пишутъ: „Здѣсь составилось общество поощренія торговли, въ которомъ участвуютъ знатнѣйшія особы. Это общество, ежемѣсячно, издастъ записки; въ нихъ есть весьма любопытныя статьи, которыя могутъ быть интересны не только во Франціи, но и въ другихъ странахъ.“

— Въ Таврскихъ горахъ, открытъ земной уголь на пространствѣ отъ 15 до 16 миль въ окрестности Мессенскаго залива, на 40 футовъ глубины въ землю. Это открытіе особенно важно не только для Египетскаго Паши, но и для предположеннаго Франціею пароходства вдоль Сирійскихъ береговъ. Проектъ сей будущаго весною будетъ приведенъ въ исполненіе.

— Въ Гессенъ-Дармштадтѣ возобновленъ законъ, что ни одинъ Еврей не можетъ подавать жалобу о неуплатѣ денегъ, если не докажетъ что онъ не лихоимецъ.

— Журналъ медицинскихъ свѣдѣній издаваемый въ Англій, содержитъ любопытное открытіе Г-на *Спильсбурга*. Онъ утверждаетъ, что онъ уже 15 мѣсяцевъ, испыталъ благотѣльные слѣдствія надъ своими пациентами страдающими чахоткою, предписывая имъ ежедневно чрезъ полчаса тереть груди, плечи и бока саломъ. Изъ четырехъ больныхъ, которые уже 9 мѣсяцевъ страдали чахоткою, двое совершенно выздоровѣли. Другой лекаръ послѣдовалъ примѣру Г. *Спильсбурга* и вылѣчилъ такимъ образомъ человека, 19 мѣсяцевъ уже имѣвшаго чахотку. Кашель съ перхотью совершенно прекратился и свободное дыханіе и силы совершенно возстановились. О семъ средствѣ леченія, Г. *Спильсбургъ* заключалъ изъ того, что мясники и другіе люди, обращающіеся съ мясомъ и саломъ, весьма рѣдко подвергаются чахоткѣ. (G.C.)

Съ 1-го числа прошлаго мѣсяца Іюля, началась подписка на 2-ю половину текущаго года. Цѣна съ пересылкою по почтѣ 5 руб. 50 коп. сер., безъ почты 4 р. 50 к. сер. Для жителей города Вильны принимается подписка и на четверть года, цѣна 2 р. 25 коп. сер.

ду, że Muzułmani mają religijny przesąd i odrazę przeciwko wszelkiego rodzaju obrazom.

— Z Trypolu zawinęła tu korweta z wiadomością, że cała eskadra turecka wkrótce tu powróci.

— Od dni kilku biegają pogłoski względem zmian dyplomatycznych; zdaje się, iż urosły jedynie ztąd, że niektórzy członkowie ciała dyplomatycznego, jak np. *Admiral Roussin*, *Pan Butenew* i Hr. *Königsmark*, wyjeżdżają na urlopy.

— W stanie zdrowia stolicy, nie zaszła żadna ważna odmiana. W Magnezji ustało powietrze morowe, ale, jak słychać, pierwiej 15,000 ludzi sprzątnęło.

— Flota Angielska na Archipelagu otrzymała wzmożenie, a Francuzka nie za długo tamże jest spodziewana.

Dnia 8.

Przed kilkoma dniami miało tu miejsce małe zaburzenie, pod czas postawienia portretu Sultana w kaszarach przy wystąpieniu całej załogi. Żołnierze marynarki, nienawistni wszelkim nowościom, chcieli tę uroczystość przerwać, lecz przywrócono porządek, winniejszych djęto i przykładnie ukarano.

— Do Trypolu wysłano ztąd znowu kuter; o wyprawie *Tahir-Baszy*, naysprzeczniejsze po stolicy rozchodzą się wieści. Tymczasem otrzymała Porta wiadomość o szczęśliwem przybyciu *Tahir Baszy* do Trypolu i o wyładowaniu woyska bez żadney przeszkody.

— Do Odessy posłano znowu znaczny transport pieniędzy; zdaje się, że dług należący Rossyi, będzie wkrótce uspokojony.

— Doniesienia z Bośni są niepomyślne; zdaje się, że Porta będzie upraszać Rząd Austrjacki, aby się wdał w uspokojenie tych zabarzeń.

— *Admiral Roussin* zmienił podobno swój zamiar i pozostanie jeszcze w stolicy tutejszey bez korzystania z udzielonego sobie urlopu. Niektórzy sądzą, że w tym roku nie opuści Sambu. (G.C.)

— Na mocy wydanego firmanu, zawiąże się tu towarzystwo żeglugi statkami parowemi, do którego Baszowie i bankierowie ormiańscy głównie należeć będą, i którego kierunek obeymie *Kapitan Kelly*, Anglik, który przez lat kilka zostawał w służbie Sultana. Tymczasem zamierzono odbywać żeglugę między Sambułem, Smyrną, Tessaloniką i Trebizondem. Tym celem 6 statków będzie wybudowanych w zbrojowni, a maszyny zostaną sprowadzone z Anglii. (D.P.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Donoszą z Paryża: „Zawiązało się tu towarzystwo zachęcenia do handlu: liczy ono w rzędzie swoim najznakomitsze osoby. Towarzystwo to wydaje miesięcznie pamiętnik, w którym nader ciekawe znydują się artykuły, nietylko Francuzą, ale i inne kraje obchodzić mogące.“

— W górach Taurus odkryto pokład węgla ziemnego, ciągnący się 15 do 16 mil w okolicy zatoki Messinjskiej, na 40 stóp głębokości w ziemi. Odkrycie to jest nader wielkiej wagi nietylko dla Baszy Egiptu ale i dla zaprojektowanej przez Francuzą żeglugi parowej wzdłuż brzegów Syryjskich. Projekt ten na przyszłą wiosnę ma być przywiedzionym do skutku.

— W Hessen-Darmstadt wznowiono prawo, że żadnemu żydowi nie wolno pozywać nikogo do sądu o pieniądze, jeżeli nie udowodni, że nie jest lichwiarzem.

— Dziennik nauk lekarskich, w Anglii wychodzący, zawiera ciekawe odkrycie Pana *Spilsbury*. Doktor ten utrzymuje, iż od 15 mѣsiecų dozwał zbawiennych skutków na chorych swoich dotkniętych suchotami, zalecając im, aby co dzień przez pół godziny nacierali pierś, plecy i boki, słoniną. Z czterech chorych, którzy już od 9 mѣsiecų zostawali w suchotach, dwóch zupełnie wyzdrowiało. Inny doktor, poszedł za przykładem P. *Spilsbury* i wykurował tymże sposobem osobę od 19 mѣsiecų suchotami zarażoną. Kaszel i krztuszenie się znikło zupełnie, a wolny oddech i siły zupełnie wróciły. P. *Spilsbury* wpadł na ten sposób leczenia zastanawiając się nad okolicznością, że rzeźnicy i inne osoby, które z mięsem i tłustością mają do czynienia, bardzo rzadko w suchoty wpadają. (G.C.)

Od dnia pierwszego przeszłego miesiąca Lipca, zaczęła się prenumerata na 2-gie półrocze bieżącego roku. Cena zwyczajna z pocztą 5 rub. 50 kop., bez poczty 4 rub. 50 kop. srebrem. Na miejscu w Wilnie można prenumerować i kwartałowie, cena 2 rub. 25 kop. srebrem.